

Vizsga : 2014-05-29

3. Egy $2,5 \text{ mm}^2$ keresztmetszetű, egyenes rézdrótban ($\sigma_{\text{Cu}} = 57 \text{ MS/m}$) egyenáram folyik. A drót két, egymástól 40 cm távolságban lévő pontja között egy ideális voltmérővel 200 mV feszültséget mérünk. Adja meg az áramsűrűség nagyságát a drótban!

- a) $28,5 \text{ A/mm}^2$ b) $57,0 \text{ A/mm}^2$ c) $71,25 \text{ A/mm}^2$ d) $142,5 \text{ A/mm}^2$

4. Egy hosszú, egyenes alumínium cső belső sugara 5 mm , külső sugara 9 mm (tehát falvastagsága 4 mm). A csőben 30 A erősségű egyenáram folyik. Adja meg a mágneses térerősség nagyságát a cső falában, a cső tengelyétől 7 mm távolságban!

- a) 680 A/m b) 340 A/m c) 418 A/m d) 292 A/m

5. Két, igen hosszú, vékony, párhuzamos egyenes vezető helyezkedik el levegőben, egymástól 15 cm távolságban. Mindkettőben 5 A egyenáram folyik azonos irányba. Mekkora és milyen irányú erő hat az egyik vezető 3 m hosszú szakaszára? (A pozitív előjel jelentse a vonzó-, míg a negatív a taszítóerőt.)

- a) $+33 \mu\text{N}$ b) $-33 \mu\text{N}$ c) $+100 \mu\text{N}$ d) $-100 \mu\text{N}$

7. Mekkora erő hat arra a $3 \mu\text{C}$ töltésű pontszerű testre, amely 50 m/s állandó sebességgel mozog homogén, 60 mT indukciójú mágneses térben, az erővonalakkal 60° -os szöget bezáró irányba?

- a) $4,50 \mu\text{N}$ b) $9,00 \mu\text{N}$ c) $7,79 \mu\text{N}$ d) $2,60 \mu\text{N}$

3.
$$J = \frac{I}{A} = \frac{U}{R \cdot A} = \frac{U}{\frac{l}{\sigma} \cdot \frac{l}{A} \cdot A} = \frac{200 \text{ mV}}{57 \cdot 10^3 \cdot 400 \text{ mm}} = 28,5 \frac{\text{A}}{\text{mm}^2}$$

$$\sigma = 57 \frac{\text{MS}}{\text{m}} = 57 \frac{\text{kS}}{\text{mm}}$$

4.
$$\oint_L \vec{H} \cdot d\vec{l} = \int_S \vec{J} \cdot d\vec{s}$$

$$J = \frac{I}{A} = \frac{30 \text{ A}}{81\pi - 25\pi}$$

$$A = r_2^2 \pi - r_1^2 \pi$$

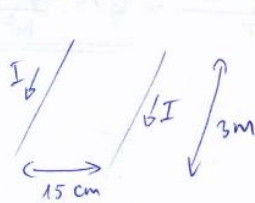
$$A_b = r^2 \pi - r_1^2 \pi$$

$$l = 2\sqrt{\pi}$$

$$H = \frac{J \cdot A_b}{l} = \frac{30}{2 \cdot 7 \cdot \pi \cdot 10^{-3}} \cdot \frac{49\pi - 25\pi}{81\pi - 25\pi}$$

$$H = 292 \frac{\text{A}}{\text{m}}$$

5. Azonos irány → vonzó erő

$$F = \frac{\mu_0}{2\pi} \cdot \frac{I_1 \cdot I_2}{d} \cdot l$$

$$F = \frac{\mu_0}{2\pi} \cdot \frac{25}{0,15} \cdot 3 = +100 \mu\text{N}$$

~~2,78 V~~ $U_{12} = 50$ ✓ ✓

7. $Q = 3 \mu\text{C}$

$v = 50 \frac{\text{m}}{\text{s}}$

$B = 60 \text{ mT}$

$\varphi = 60^\circ$

$\vec{F} = Q \cdot \vec{v} \times \vec{B}$

$F = Q \cdot v \cdot B \cdot \sin(\varphi) = 3 \cdot 10^{-6} \cdot 50 \cdot 60 \cdot 10^{-3} \cdot \sin(60^\circ) = \underline{7,79 \mu\text{N}}$

Vizsga : 2014.06.19

6. Két egyforma, egymáshoz közel lévő, nagy menetszámú, légmagos tekercs kölcsönös indukciós együtthatójának nagyságát kell meghatározni a következő két mérésből: Ha az egyik tekercsen 3 A egyenáram folyik, míg a másikon 0, akkor a mágneses térben tárolt energia 35 mJ. Ha mindkét tekercsen 3 A áram folyik, akkor a mágneses tér energiája 95 mJ.

a) 5,56 mH

b) 13,3 mH

c) 2,78 mH

d) 6,67 mH

7. Egy adott vonatkoztatási rendszerben, a tér egy tartományában az elektromos térerősség és a mágneses indukció közelítőleg homogén, vektoruk megegyező irányú, nagyságuk $B = 250 \text{ mT}$ illetve $E = 3 \text{ V/m}$. Mekkora elektromos térerősséget tapasztal az a *mozgó megfigyelő*, amelyik az indukcióvonalakra merőleges irányban 25 m/s sebességgel egyenletesen halad?

a) 9,25 V/m

b) 4,57 V/m

c) 3,25 V/m

d) 6,93 V/m

6.] $I_1 = 3 \text{ A}$ $I_2 = 0 \text{ A} \rightarrow W_1 = 35 \text{ mJ}$ két egyforma: $L_{11} = L_{22}$

$I_1 = 3 \text{ A}$ $I_2 = 3 \text{ A} \rightarrow W_2 = 95 \text{ mJ}$ $L_{12} = ?$

$W = \frac{1}{2} L_{11} \cdot I_1^2 + L_{12} \cdot I_1 I_2 + \frac{1}{2} L_{22} \cdot I_2^2$

$35 \cdot 10^{-3} = \frac{1}{2} L_{11} \cdot 3^2 \rightarrow L_{11} = \frac{2 \cdot 35 \cdot 10^{-3}}{3^2} = 7,77 \text{ mH} = L_{22}$

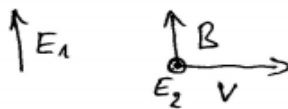
$95 \cdot 10^{-3} = L_{11} I_1^2 + L_{12} \cdot I_1 \cdot I_2$

$95 \cdot 10^{-3} = 7,77 \cdot 10^{-3} \cdot 9 + L_{12} \cdot 9 \rightarrow L_{12} = \left(\frac{95}{9} - 7,77 \right) \cdot 10^{-3} = \underline{2,786 \text{ mH}}$ **(C)**

7.] $B = 250 \text{ mT}$

$E_1 = 3 \frac{\text{V}}{\text{m}}$

$v = 25 \frac{\text{m}}{\text{s}}$

$E_2 = v \times B = 25 \cdot 250 \cdot 10^{-3} = 6,25 \frac{\text{V}}{\text{m}}$

$E = \sqrt{E_1^2 + E_2^2} = \sqrt{3^2 + 6,25^2} = \underline{6,93 \frac{\text{V}}{\text{m}}}$ **(D)**

2014.06.19.

Vizsga : 2014.1.23

4. Egy 5 mm sugarú hengeres vezető egy 2 mm sugarú magból és az azt körülvevő köpenyből áll. Az áramsűrűség a vezetőkben tengelyirányú, nagysága a magban 50 kA/m^2 , a köpenyben 30 kA/m^2 . Adja meg a mágneses térerősség nagyságát a vezető külső felszínén!

- a) $1,48 \text{ A/m}$ **b) 83 A/m**   c) 95 A/m d) 117 A/m

7. 500 menetes, sűrűn tekercselt, légmagos szolenoid sugara 3 cm, hossza 25 cm. A szolenoid belsejében a mágneses indukció homogén és a szolenoid tengelyével párhuzamos komponense $B_a(t) = 400 \cos(\pi t/\tau) \text{ mT}$ időfüggvény szerint változik ($\tau = 20 \text{ ms}$) a $0 < t < \tau$ időintervallumban. Határozza meg a tekercsben indukálódó legnagyobb feszültséget!

- a) $28,3 \text{ V}$ b) $29,6 \text{ kV}$ c) $22,2 \text{ V}$ **d) $88,8 \text{ V}$**

4. $\oint_L \vec{H} \cdot d\vec{l} = \int_S \vec{J} \cdot d\vec{s}$

$r_1 = 0,002 \text{ m}$
 $r_2 = 0,005 \text{ m}$

$H \cdot 2r_2\pi = 50 \frac{\text{kA}}{\text{m}} \cdot r_1^2\pi + 30 \frac{\text{kA}}{\text{m}} \cdot (r_2^2\pi - r_1^2\pi)$

$H = \underline{\underline{83 \frac{\text{A}}{\text{m}}}}$

7. $U = -A \cdot \frac{\partial B}{\partial t} = -500 \cdot 0,03^2\pi \cdot 400 \cdot \frac{\pi}{\tau} = \underline{\underline{88,8 \text{ V}}}$ (amplitúdó)

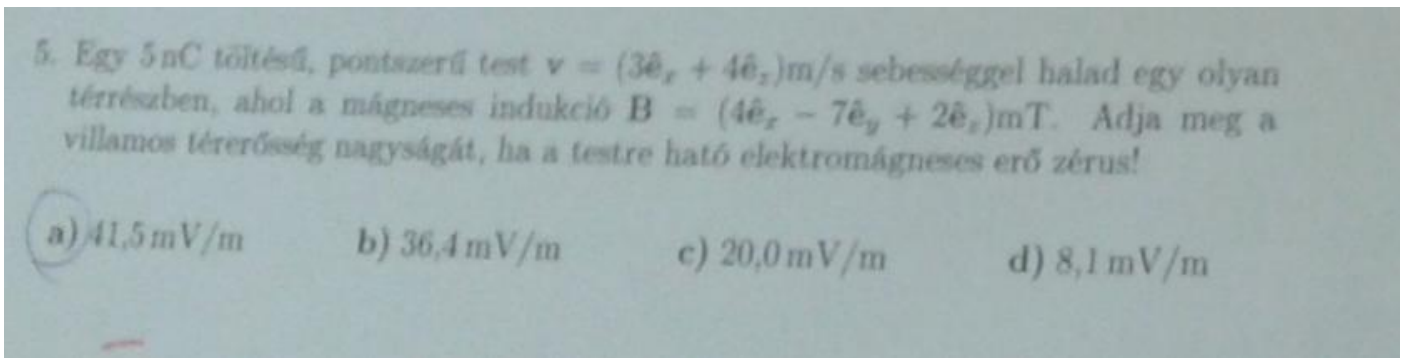
$r = 3 \text{ cm}$ $N = 500$

$B(t) = 400 \cdot \cos(\pi t/\tau) \text{ mT}$

$\tau = 20 \text{ ms}$

Vizsga : 2014.1.16

3-as f. nehezen olvasható.

③ $J = 2 \frac{\text{A}}{\text{mm}^2}$
 $r = 2\text{ mm}$

$$\oint_L \mathbf{H} \cdot d\vec{\ell} = \int_S \mathbf{J} \cdot d\vec{s}$$

$$H \cdot 2r\pi = J \cdot r^2\pi \rightarrow H = \frac{2 \frac{\text{A}}{\text{mm}^2} \cdot 2^2 \pi \text{ mm}^2}{2 \cdot 0,002\pi \text{ m}} = \underline{\underline{2 \frac{\text{V}}{\text{m}}}}$$

⑤ $\mathbf{v} = (3 \cdot \mathbf{e}_x + 4 \cdot \mathbf{e}_z)$
 $\mathbf{B} = (4 \cdot \mathbf{e}_x - 7 \cdot \mathbf{e}_y + 2 \cdot \mathbf{e}_z)$

$a \cdot b = |a| \cdot |b| \cdot \cos(\varphi) \rightarrow \varphi = \arccos\left(\frac{3 \cdot 4 + 4 \cdot 2}{\sqrt{3^2+4^2} \cdot \sqrt{4^2+7^2+2^2}}\right)$
 $\varphi = 61,2^\circ$

$\mathbf{E} = \mathbf{v} \times \mathbf{B}$
 $|\mathbf{E}| = |\mathbf{v} \times \mathbf{B}| = |v| \cdot |B| \cdot \sin(\varphi) = \sqrt{3^2+4^2} \cdot \sqrt{4^2+7^2+2^2} \cdot \sin(61,2^\circ) = \underline{\underline{36,4 \frac{\text{mV}}{\text{m}}}}$

Vizsga : 2012.12.20

④ Adott egy solenoid. Menekorák száma $N=400$, melyeket kék. A solenoid átmérője $d=2\text{ cm}$, hossza $l=10\text{ cm}$. A vezetékben $I=1,4\text{ A}$ áram folyik. Meghatározzuk a solenoid belsejében az energiátűrítést.

④ $N=400$
 $d=2\text{ cm}$
 $l=10\text{ cm}$
 $I=1,4\text{ A}$

$$H = \frac{NI}{l} = 5600 \text{ A/m}$$

$$w = \frac{l}{2} \mu_0 H^2 = \underline{\underline{19,7 \frac{\text{J}}{\text{m}^3}}}$$

⑤

Vizsga : 2012.05.31

4. Határozza meg az $r_1 = 1 \text{ cm}$, $r_2 = 3 \text{ cm}$ sugarakkal jellemzett $\sigma = 10^{-5} \text{ S/m}$ vezetőképességű szigetelővel kitöltött koaxiális kábel 2 m hosszúságú szakaszának szivárgási ellenállását!

- a) 6,12 M Ω b) 240 Ω c) 1365 Ω d) 8,74 k Ω

5. Egy $a = 0,3 \text{ m}$ oldalú négyzet középpontján átmenő, a négyzet síkjára merőleges, igen hosszú vezetőkben $I = 2 \text{ A}$ áram folyik. Határozza meg a mágneses térerősségnek a négyzet egy oldalára vett vonal menti integrálját!

- a) 0,6 A/m   b) 2 A   c) 0,5 A   d) 2 A/m

4. Használjuk az analógiát az elektrosztatikával ($\epsilon \rightarrow \sigma$, $Q \rightarrow I$)! Vegyünk föl egy henger alakú felületet, mely a koaxiális kábel belső erétől az árnyékolásig tágul! Ekkor a térerősség az alábbi:

$$\oint_A \mathbf{E} d\mathbf{A} = \frac{I}{\sigma}$$

A felület x sugarú, l hosszú henger felülete, és mivel a palástra merőleges a térerősség minden irányban, a skaláris szorzásból egyszerű szorzás lesz:

$$E 2x\pi l = \frac{I}{\sigma}$$

$$E = \frac{I}{2\pi l \sigma x}$$

A feszültség a térerősség vonalintegráljából számolható, ami a belső és külső sugár között (tetszőleges útvonalon) halad:

$$U = \int_{r_1}^{r_2} \mathbf{E} d\mathbf{l} = \frac{I}{2\pi l \sigma} \int_{r_1}^{r_2} \frac{1}{x} dl = \frac{I}{2\pi l \sigma} [\ln(x)]_{r_1}^{r_2} = \frac{I}{2\pi l \sigma} \ln\left(\frac{r_2}{r_1}\right)$$

Innen a szivárgási ellenállás könnyen számolható:

$$R = \frac{U}{I} = \frac{1}{2\pi l \sigma} \ln\left(\frac{r_2}{r_1}\right) = \mathbf{8,74 \text{ k}\Omega}$$

5. A feladat egyik trükkje a megfogalmazásban volt. Nem mágneses térerősséget kellett számolni, hanem annak vonalintegrálját. Miven nincs eltolási áramsűrűség, az egész vezetőhurokra a vonalintegrálja:

$$\oint_L \mathbf{H} d\mathbf{l} = \int_A \mathbf{J} d\mathbf{A} = I$$

A vezetőhurok negyedére pedig:

$$\int_{\frac{L}{4}} \mathbf{H} d\mathbf{l} = \frac{I}{4} = \mathbf{0,5 \text{ A}}$$

Vizsga : 2012.06.07

5. Melyik nem teljesül stacionárius áramlási térre, ha μ_r helyfüggő?

Mo.:

A 4 lehetőség közül olyat kellett keresni, amiben B vagy H van, ez 2 volt. $\text{rot}H = J$, illetve $\oint H \cdot dA = 0$, ezek közül a második a jó megoldás, tehát amelyik nem igaz, az csak B-vel jó ilyen esetben.

Vizsga : 2012.06.14

3. Zárt rendszerben 3 vezető, $I_1=9\text{mA}$, $I_2=0\text{A}$.

Adottak a részkonduktanciák $G_{13}=12\text{ mS}$, $G_{12}=30\text{ mS}$, $G_{23}=8\text{ mS}$.

Kérdés az összesen disszipált teljesítmény.

Mo.: *

A részkapacitásokkal analóg módon kiszámolhatóak a potenciálok, és akkor összeadogathatók őket ($\sum U^2 \cdot G$). Célszerű áttérni sztatikára analógiával $C_{ik}=G_{ik}$, $Q_i=I_i$. Szerintem úgy könnyebb végigszámolni, ha az ember ismerős dolgokkal dolgozik. Ám a végén figyelni kell, mert nincs 1/2-es szorzó, mint sztatikánál, csak $\sum U^2 \cdot G$. A helyes megoldás 4.39 mW.

4. Lecher-vezeték: távolság 8cm, sugár 2mm, vezetékhoossz 3m. A vezetékben 5A nagyságú áram folyik. Mekkora munkával lehet a távolságot felére csökkenteni, miközben az áramerősség állandó?

Mo.:

$$W = \int^d dW$$

$$\frac{d}{2} \quad \text{ahol } dW = dF \cdot dr$$

$$dF = \frac{\mu_0 \cdot i_1 \cdot i_2 \cdot l}{2r\pi} \quad \text{Ampère törvényéből.}$$

1/r integrálja $\ln(r)$. A behelyettesítés után $W = 10.4 \mu\text{J}$.

6. $L=300\text{mH}$ tekercsre kötsz egy 4 Ohmos ellenállást. A tekercs Fluxusát 15Vs-ról 40 Vs-ra emeled 2 s alatt. Kérdés az ellenállás árama.

Mo.:

A tekercs fluxusa felírható: $15+12.5t$ Vs

Tudjuk, hogy az indukált feszültség $= -\frac{\partial\Phi}{\partial t} = 12.5\text{V}$

Az áram innen kapható $I=U/R=3.125\text{A}$

2.ZH-K

2014/2015 XXX

Accsop

2. Levegőben egymástól $d = 2$ m távolságban két nagyon hosszú, vékony vezető van egymással párhuzamosan elhelyezve. A vezetőkben $I = 10$ A áram folyik egymással ellentétes irányban. Adja meg a mágneses indukció nagyságát a vezetők síkjában, azoktól egyenlő távolságban („középen”)!

$$B = 4 \mu\text{T}$$

3. Egy 7 menetes, egyenletesen csévélt szolenoid árama 3 A. Az első négy menet fluxusa rendre $\Phi_1 = 2$ mWb, $\Phi_2 = 3$ mWb, $\Phi_3 = 3,5$ mWb és $\Phi_4 = 4$ mWb. Adja meg a szolenoid öninduktivitását!

$$L = 7 \text{ mH}$$

4. Két egyforma, egyenként 450 mH öninduktivitású tekercs egymás közelében van, a kölcsönös inductivitásuk 130 mH. Mekkora a mágneses mezőben tárolt energia, ha az egyik tekercs árama 3 A, a másiké 8 A? (Az áramok referenciáiránya azonos azzal, amelyre a kölcsönös inductivitást megadtuk.)

$$W_m = 19,5 \text{ J}$$

Bcsop

1. Levegőben egymástól 2 m távolságban két nagyon hosszú, vékony vezető van egymással párhuzamosan elhelyezve. A vezetőkben $I = 10$ A áram folyik egymással ellentétes irányban. Adja meg a mágneses indukció nagyságát azon egyenes mentén, amely az egyik vezetőtől 1 m és a másiktól 3 m távolságban van!

$$B = 1,33 \mu\text{T}$$

2. Két egyforma, egyenként 450 mH öninduktivitású tekercs egymás közelében van, a kölcsönös inductivitásuk 130 mH. Mekkora feszültség mérhető az egyik tekercs kapcsain, ha annak áram 2 A/s meredekséggel egyenletesen növekszik, míg a másik tekercs rövidre zárt?

$$u = 0,82 \text{ V}$$

4. Egy 5 menetes, egyenletesen csévélt szolenoid árama 5 A. Az első három menet fluxusa rendre $\Phi_1 = 2$ mWb, $\Phi_2 = 3,5$ mWb és $\Phi_3 = 4$ mWb. Adja meg a szolenoid öninduktivitását!

$$L = 3 \text{ mH}$$

PÓT:

Acsop

2. Egy egyenes koaxiális kábel érében 5 A, köpenyében 10 A erősségű egyenáram folyik egymással azonos irányba. Az ér sugara 1 mm, a köpeny belső ill. külső sugara 4 mm ill. 5 mm. Adja meg a mágneses térerősség nagyságát a köpeny *külső* felszínén!

$$H = 477,5 \text{ A/m}$$

3. Határozza meg a mágneses térerősség nagyságát egy levegőben álló, 25 cm sugarú kör alakú vezetőhurok középpontjában, ha a vezetőkben 30 A áram folyik!

$$H = 60 \text{ A/m}$$

Bcsop

1. Határozza meg a mágneses térerősség nagyságát egy levegőben álló, 20 cm sugarú kör alakú vezetőhurok középpontjában, ha a vezetőkben 6 A áram folyik!

$$H = 15 \text{ A/m}$$

5. Egy egyenes koaxiális kábel érében 5 A, köpenyében 3 A erősségű egyenáram folyik egymással ellentétes irányba. Az ér sugara 1 mm, a köpeny belső ill. külső sugara 4 mm ill. 5 mm. Adja meg a mágneses térerősség nagyságát a köpeny *belső* felszínén!

$$H = 198,9 \text{ A/m}$$

2013/2014 egyenes

semmi

Bcsop

PÓT⊗nem volt semmi használható.

2013/2014 kereszt

Acsop

1. Egy vezetőhurok öninduktivitása 5 mH, ellenállása 50 mΩ. Adja meg a hurokban folyó áramot, miközben a hurok fluxusa 1 s idő alatt egyenletesen 0,5 Vs-mal nő!

$$I = 10 \text{ A}$$

2. Közelítőleg számítsa ki a mágneses indukció nagyságát egy 10 cm hosszú, 2 cm átmérőjű, légmagos, 500 menetes, 3 A árammal átjárt szolenoid középpontjában! (A tekercs belsejében homogén mezőt feltételezve.)

$$B \simeq 18,9 \text{ mT}$$

Bcsop

3. Közelítőleg számítsa ki a mágneses térerősség nagyságát egy 8 cm hosszú, 1 cm átmérőjű, légmagos, 500 menetes, 3 A árammal átjárt szolenoid középpontjában! (A tekercs belsejében homogén mezőt feltételezve.)

$$H \simeq 18,8 \text{ kA/m}$$

5. Egy vezetőhurok ellenállása $30 \text{ m}\Omega$. Adja meg a hurokban folyó áramot, miközben a hurok által kifeszített felület fluxusa 5 s idő alatt egyenletesen 15 Vs -mal csökken!

$$I = 100 \text{ A}$$

PÓT:

1. Egy a oldalú négyzet alakú vezetőkeret síkjában fut egy végtelen hosszú, egyenes vezető úgy, hogy az párhuzamos a négyzet két oldalával, és távolsága a négyzet legközelebbi oldalához ugyancsak a . A közeg levegő. Adja meg a két vezető kölcsönös induktivitásának abszolútértékét!

$$|L_{12}| = \frac{\mu_0 a}{2\pi} \ln 2 \approx 0,69 \frac{\mu_0 a}{2\pi}$$

2013/2014 egyenes. Semmi.

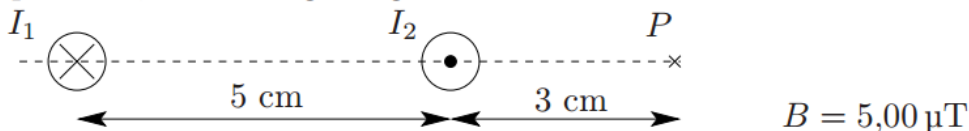
2012/2013 Kereszt

Acso

2. Két egyforma, egyenként 450 mH öninduktivitású tekercs egymás közelében van, a kölcsönös induktivitásuk 130 mH . Mekkora a mágneses mezőben tárolt energia, ha az egyik tekercs árama 3 A , a másiké $4,8 \text{ A}$?

$$W = 9,08 \text{ J}$$

3. A végtelen hosszú, egyenes, a papír síkjára merőleges vezetőkben ellentétes irányú áram folyik: $I_1 = 10 \text{ A}$, $I_2 = -3 \text{ A}$. Adja meg a mágneses indukció nagyságát a P pontban, ha a közeg levegő!

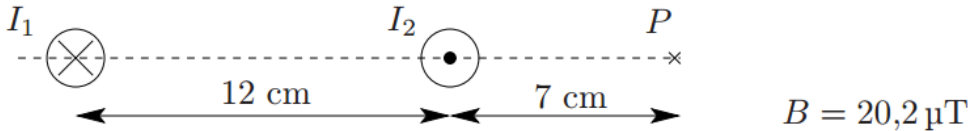
$$B = 5,00 \mu\text{T}$$

Bcsop

1. Két egyforma, egyenként $0,9\text{ H}$ öninduktívitású tekercs egymás közelében van, a kölcsönös induktívitásuk 450 mH . Mekkora a mágneses mezőben tárolt energia, ha az egyik tekercs árama 5 A , a másiké $6,6\text{ A}$?

$$W = 45,7\text{ J}$$

2. A végtelen hosszú, egyenes, a papír síkjára merőleges vezetőkben ellentétes irányú áram folyik: $I_1 = 8\text{ A}$, $I_2 = -10\text{ A}$. Adja meg a mágneses indukció nagyságát a P pontban, ha a közeg levegő!

PÓT:

Acsop

1. Egy koaxiális kábel érében és köpenyében egyaránt 3 A áram folyik, ellentétes irányba. Az ér sugara 2 mm , a köpeny belső sugara 5 mm , falvastagsága $0,3\text{ mm}$. Adja meg a mágneses térerősség nagyságát a köpeny *belső felszínén*!

$$H = 95,5\text{ A/m}$$

2. Egy $2,8\text{ cm}^2$ keresztmetszetű, zárt vasmagot egy $0,7\text{ mm}$ széles légrés szakít meg. Hátározza meg a mágneses mező energiáját a légrésben, ha a mágneses indukció nagysága itt konstans $0,6\text{ T}$ értékű!

$$W = 28,1\text{ mJ}$$

3. A mágneses indukció az xy sík egy tartományában: $\mathbf{B}(t) = \mathbf{e}_z 30 \sin(\omega t)\text{ mT}$, ahol $\omega = 1,4\text{ krad/s}$. Az l zárt görbe az xy sík fenti tartományában fut, és egy $2,5\text{ m}^2$ -es, egyszeresen összefüggő felületet feszít ki. Adja meg az l görbe mentén indukálódó feszültség maximális értékét!

$$U_{\max} = 105\text{ V}$$

Bcsop

1. Egy $2,8\text{ cm}^2$ keresztmetszetű, zárt vasmagot egy $0,7\text{ mm}$ széles légrés szakít meg. Hátározza meg a mágneses mező energiáját a légrésben, ha a mágneses indukció nagysága itt konstans $1,2\text{ T}$ értékű!

$$W = 112,4\text{ mJ}$$

4. A mágneses indukció az xz sík egy tartományában: $\mathbf{B}(t) = \mathbf{e}_y 30 \cos(\omega t) \text{ mT}$, ahol $\omega = 4,2 \text{ krad/s}$. Az l zárt görbe az xz sík fenti tartományában fut, és egy $2,5 \text{ m}^2$ -es, egyszeresen összefüggő felületet feszít ki. Adja meg az l görbe mentén indukálódó feszültség maximális értékét!

$$U_{\max} = 315 \text{ V}$$

5. Egy koaxiális kábel érében és köpenyében egyaránt 9 A áram folyik, ellentétes irányba. Az ér sugara $2,4 \text{ mm}$, a köpeny belső sugara 5 mm , falvastagsága $0,8 \text{ mm}$. Adja meg a mágneses térerősség nagyságát a köpeny *belső felszínén!*

$$H = 286,5 \text{ A/m}$$

2011/2012 Egyenes:semmi-----

2011/2012 Kereszt:

1. Két vezetőhurok csatolásban van. Az első öninduktivitása $L_1 = 200 \text{ mH}$, árama $I_1 = 4 \text{ A}$, a másik árama $I_2 = 3 \text{ A}$. Az első hurok fluxusa $\Psi_1 = 1,1 \text{ Vs}$. Határozza meg a kölcsönös induktivitást!

$$M = \underline{100 \text{ mH}}$$

-----
1. ZH-K

2014/2015 kereszt

Acsop:

4. Egy igen hosszú, párhuzamos vezetópár két 2 mm sugarú, ideális vezetőből áll, amelyek tengelyei egymástól 22 mm távolságra vannak. A vezetők 5 S/m fajlagos vezetőképességű, homogén, rossz vezető közegben futnak, és közöttük 0,1 V egyenfeszültség mérhető. Adja meg a térfogati áramsűrűség nagyságát a vezetők tengelyeit összekötő, azokra merőleges szakasz felezőpontjában!

$$J = 19,0 \text{ A/m}^2$$

5. A Γ felület σ_1 és σ_2 fajlagos vezetőképességű közegeket választ el egymástól, a felület normálvektora az 1-esből a 2-es közegbe mutató irányítással $\hat{n}$. A közegekben stacionárius áramlási tér alakult ki. Milyen folytonossági feltétel vonatkozik a φ skalárpotenciál $\hat{n}$ irányú deriváltjára a Γ felület mentén?

$$\sigma_1 \frac{\partial \varphi_1}{\partial n} = \sigma_2 \frac{\partial \varphi_2}{\partial n}$$

Bcsop:

5. A Γ felület σ_1 és σ_2 fajlagos vezetőképességű közegeket választ el egymástól. Az áramsűrűség vektorának a felülettel párhuzamos összetevője az 1. ill. a 2. közegben $\mathbf{J}_{t,1}$ ill. $\mathbf{J}_{t,2}$. Milyen összefüggés áll e két vektorra a Γ felület mentén?

$$\mathbf{J}_{t,1}/\sigma_1 = \mathbf{J}_{t,2}/\sigma_2$$

PÓT:

2. Homogén, 5 S/m fajlagos vezetőképességű közegben egy ismeretlen áramú pontforrás helyezkedik el. Mekkora a feszültség a pontforrástól 2 m és 3 m távolságban lévő pontok között, ha az áramsűrűség nagysága a pontforrástól 4 m távolságban 8 A/m²?

$$U = 4,27 \text{ V}$$

3. Egy nem tökéletesen szigetelő közegben futó Lecher-vezeték vezetőinek sugara 2 mm, tengelyeik távolsága 40 mm. Mekkora a szigetelő fajlagos vezetőképessége, ha a vezeték 30 m hosszú szakaszának szivárgási ellenállása 3 M Ω ?

$$\sigma = 1,06 \cdot 10^{-8} \text{ S/m}$$

2013/2014 egyenes:

Acsop:

5. Egy gömbkondenzátor kapacitása 0,9 μF , szigetelőanyagának dielektromos állandója 10. A kondenzátor szivárgási ellenállása körülbelül 10 M Ω . Milyen nagyságrendbe esik a szigetelőanyag fajlagos vezetőképessége?

$$\sigma \approx 10^n \frac{\text{S}}{\text{m}}, \quad n = -11$$

Bcsop:

2. Egy $V = 2 \cdot 10^{-5} \text{ m}^3$ térfogatú, $\sigma = 8 \cdot 10^4 \text{ S/m}$ vezetőképességű közegben inhomogén eloszlású, stacionárius áram folyik. A térfogatban disszipált teljesítmény $P = 12 \text{ mW}$. Jelölje a térfogatban fellépő maximális áramsűrűség nagyságát J_m . Adjon alsó korlátot J_m -re!

$$J_m > 6,93 \frac{\text{kA}}{\text{m}^2} \quad (\text{a homogén eloszlásra számolt érték})$$

5. Egy koaxiális kábel hosszegységre eső kapacitása $C' = 2,5 \text{ pF/m}$. A kábelszigetelés relatív permittivitása $\epsilon_r = 2,3$, fajlagos ellenállása $\rho = 5 \cdot 10^9 \Omega\text{m}$. Határozza meg azt az ellenállást, amely a kábel 1 m hosszúságú, nyitott végű darabján a kábelér és az árnyékolás között mérhető!

$$R = 40,7 \text{ G}\Omega$$

PÓT:

5. Írja fel a stacionárius áramlási térben érvényes folytonossági egyenletet (töltésmegmaradás) differenciális alakban!

$$\text{div}\mathbf{J} = 0$$

2013/2014 Kereszt. :

Acsop:

4. Egy 4 mm^2 keresztmetszetű, hengeres, 35 MS/m fajlagos vezetőképességű alumínium vezetőben az áramsűrűség homogén, nagysága 6 A/mm^2 . Adja meg a vezető 3 m-es szakaszában fejlődő hőteljesítményt!

$$P = 12,3 \text{ W}$$

5. A Γ felület vezető és szigetelő közeget választ el egymástól, az $\hat{n}$ felületi normális a szigetelő felé mutat. A vezető közegben stacionárius áramlási tér alakult ki. Mit állíthat a φ skalárpotenciál normális irányú deriváltjáról, azaz $\frac{\partial\varphi}{\partial n}$ -ről a vezető közegben a Γ felület mentén?

$$\frac{\partial\varphi}{\partial n} = 0$$

Bcsop:

1. Egy 4 mm^2 keresztmetszetű, hengeres, 57 MS/m fajlagos vezetőképességű réz vezetőben az elektromos térerősség homogén, nagysága 60 mV/m . Adja meg a vezető 3 m-es szakaszában fejlődő hőteljesítményt!

$$P = 2,45 \text{ W}$$

4. A Γ felület vezető és szigetelő közeget választ el egymástól, az $\hat{n}$ felületi normális a szigetelő felé mutat. A vezető közegben stacionárius áramlási tér alakult ki. Fejezze ki a φ skalárpotenciál normális irányú deriváltját, azaz $\hat{n} \cdot \text{grad}\varphi$ -t a vezető közegben a Γ felület mentén!

$$\hat{n} \cdot \text{grad}\varphi = 0$$

PÓtZH: semmi

2012/2013 Egyenes:

Acsop :

5. Homogén, $\sigma = 70 \text{ S/m}$ vezetőképességű közegben az elektromos térerősség nagysága mindenhol $E = 6 \text{ V/m}$. Határozza meg a közeg 5 m^3 térfogatában disszipált teljesítményt!

$$P = 12,6 \text{ kW}$$

Bcsop:

5. Egy $C = 5 \text{ nF}$ kapacitású síkkondenzátor szigetelőanyaga a lemezek közötti teret teljesen kitölti, dielektromos állandója $\epsilon_r = 3,2$. Adja meg a lemezek közötti R szivárgási ellenállást, ha a (nem ideális) szigetelőanyag fajlagos vezetőképessége $\sigma = 3 \cdot 10^{-9} \text{ S/m}$!

$$R = 1,888 \text{ M}\Omega$$

Pót:

5. Egy l hosszúságú, r sugarú hengeres vezeték fajlagos vezetőképessége helyfüggő: $\sigma(x) = g/(l+x)$, ahol x a vezető végétől mért távolság, g pedig konstans. Fejezze ki a vezeték ellenállását!

$$R = \frac{3l^2}{2gr^2\pi}$$

2012/2013 Kereszt:

Acsop:

5. A P pontban és annak környezetében a térfogati áramsűrűség:

$$\mathbf{J}(x, y, z) = \mathbf{e}_x(5x + 3y) + \mathbf{e}_y(x + 5y + z),$$
 ahol a hosszegység m, az áramerősség egysége A.

Leírhat-e ez a $\mathbf{J}$ mező stacionárius áramlást? Indokolja válaszát!

Nem, mert $\operatorname{div} \mathbf{J} \neq 0$.

Bcsop:

5. A P pontban és annak környezetében a fajlagos vezetőképesség konstans. A térerősség ugyanitt: $\mathbf{E}(x, y, z) = \mathbf{e}_x(5x + 3y) + \mathbf{e}_z(x + 5y - 5z)$, ahol a hosszegység m, az feszültség egysége V. Tartozhat-e ez az $\mathbf{E}$ mező stacionárius áramlási térhez? Indokolja válaszát!

Nem, mert $\operatorname{rot} \mathbf{E} \neq \mathbf{0}$.

PÓT:**Acsop:**

1. Stacionárius, homogén áramlási térben az elektromos térerősség $\mathbf{E} = 2\mathbf{e}_x$ V/m, a közeg vezetőképessége $\sigma = 50$ S/m. Adja meg egy 1,2 m sugarú körlapon átfolyó I áramot, ha a körlap síkja az x tengellyel $\alpha = 45^\circ$ szöget zár be!

$$I = 319,9 \text{ A}$$

5. Koaxiális kábel erének sugara $r_1 = 0,4$ mm, köpenyének belső sugara $r_2 = 5$ mm. Mekkora a szigetelőanyag σ fajlagos vezetőképessége, ha a kábel $l = 3$ km hosszú szakaszának szivárgási ellenállása $R = 1,3$ M Ω ?

$$\sigma = 103 \text{ pS/m}$$

Bcsop:

2. Stacionárius, homogén áramlási térben az elektromos térerősség $\mathbf{E} = 5\mathbf{e}_y$ V/m, a közeg vezetőképessége $\sigma = 90$ S/m. Adja meg egy 2,3 m sugarú körlapon átfolyó I áramot, ha a körlap síkja az y tengellyel $\alpha = 60^\circ$ szöget zár be!

$$I = 6,48 \text{ kA}$$

3. Koaxiális kábel erének sugara $r_1 = 0,7$ mm, köpenyének belső sugara $r_2 = 5$ mm. Mekkora a szigetelőanyag σ fajlagos vezetőképessége, ha a kábel $l = 1,3$ km hosszú szakaszának szivárgási ellenállása $R = 2,5$ M Ω ?

$$\sigma = 96,3 \text{ pS/m}$$

Acsop:

5. Egy síkkondenzátor kapacitása $C = 10 \mu\text{F}$. Szigetelőanyagának permittivitása $\varepsilon = 5\varepsilon_0$, fajlagos vezetőképessége $\sigma = 5 \cdot 10^{-15} \text{ S/m}$. Határozza meg a kondenzátor szivárgási ellenállását!

$$R = \frac{1}{G} = \frac{1}{\frac{\sigma}{\varepsilon} \cdot C} = \underline{885 \text{ M}\Omega}$$

Bcsop:

4. Mennyi áram folyik a homogén, $J = 8 \text{ A/cm}^2$ áramsűrűségű áramlási térben egy $R = 1 \text{ cm}$ sugarú körlap felületén keresztül, ha annak síkja az áramvonalakkal $\alpha = 45^\circ$ -os szöget zár be?

$$I = \underline{17,8 \text{ A}}$$

5. Egy síkkondenzátor lemezei között egyenfeszültségen mérhető un. szivárgási ellenállás: $R = 885 \text{ M}\Omega$. A kondenzátor szigetelőanyagának permittivitása $\varepsilon = 5\varepsilon_0$, fajlagos vezetőképessége $\sigma = 5 \cdot 10^{-15} \text{ S/m}$. Határozza meg a kondenzátor kapacitását!

$$C = \frac{\varepsilon}{\sigma} G = \frac{\varepsilon}{\sigma R} = \underline{10 \mu\text{F}}$$

PÓT:

5. Egy hengeres vezető egy r sugarú, σ_1 fajlagos vezetőképességű magból és az azt borító, d vastagságú, σ_2 fajlagos vezetőképességű köpenyből áll. Az egész vezetőben összesen I áram folyik. Fejezze ki a magban folyó áramot!

$$I_{\text{mag}} = \frac{I}{1 + \frac{\sigma_2 d^2 + 2rd}{\sigma_1 r^2}}$$

2011/2012 Kereszt: Acsop és B

5. Egy hengerkondenzátor kapacitása $C = 5 \mu\text{F}$. Szigetelőanyagának permittivitása $\varepsilon = 8\varepsilon_0$, fajlagos vezetőképessége $\sigma = 2 \cdot 10^{-14} \text{ S/m}$. Határozza meg a kondenzátor szivárgási ellenállását!

$$R = \frac{1}{G} = \frac{1}{\frac{\sigma}{\varepsilon} \cdot C} = \underline{708 \text{ M}\Omega}$$

4. Mennyi áram folyik át a homogén, $J = 5 \text{ A/cm}^2$ áramsűrűségű áramlási térben egy $R = 2 \text{ cm}$ sugarú körlap felületén keresztül, ha annak síkja az áramvonalakkal $\alpha = 30^\circ$ -os szöget zár be?

$$I = \underline{31,4 \text{ A}}$$

5. Egy $r_0 = 5 \text{ cm}$ sugarú fémgömböt homogén, $\sigma = 0,2 \text{ S/m}$ vezetőképességű közeg vesz körül. Határozza meg a közegben disszipált teljesítményt, ha a fémgömb potenciálja (a végtelenhez viszonyítva) $\varphi = 50 \text{ V}$!

$$P = \underline{314,16 \text{ W}}$$